Ina Lehto
8.10.2025

Eduskunnan talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

Asia: HE 107/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sähkö- ja maakaasuverkkomaksuista annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Energiateollisuuden näkemyksiä sähkö- ja maakaasuverkkomaksuista annetun lain muuttamisesta

Energiateollisuus ry (ET) kiittää mahdollisuudesta lausua ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

ENERGIAVIRASTON UUDET SUURJÄNNITEVERKKOJA KOSKEVIEN LAINSÄÄDÄNTÖMUUTOSTEN EDELLYTTÄMÄT TEHTÄVÄT

Pidämme perusteltuna, että Energiaviraston rahoitusta kasvatetaan kattamaan viraston uudet tehtävät sekä varmistamaan riittävät resurssit sen valvonta- ja kehittämistoimintaan. Hallituksen esityksessä HE 45/2025 vp, eli niin kutsutussa suurjänniteverkkopaketissa esitetään uusia tehtäviä Energiavirastolle ja on perusteltua, että näiden tehtävien kustannuksia katetaan esityksen mukaisesti sähköverkkomaksuilla. Emme esitä muutoksia hallituksen esitykseen.

Huomautamme, että hallituksen esitys HE 45/2025 vp laajentaa sähkön jakeluverkonhaltijoiden kehittämisvelvollisuutta. Kuten Talousvaliokunta toteaa mietinnössään (TaVM 11/2025 vp) laajennus on merkittävä muutos nykytilaan.

Verkkotoiminnan raamit asetetaan toisaalta lainsäädännössä asetetuilla velvoitteilla ja toisaalta Energiaviraston vahvistamilla valvontamenetelmillä. Näitä ei voi erottaa toisistaan, sillä verkonhaltijoiden mahdollisuudet toteuttaa lainsäädännössä asetetut vaatimukset riippuvat olennaisesti valvontamenetelmien mahdollistamasta taloudellisesta kyvystä kehittää verkkoa.

Pidämme erittäin tärkeänä, että tarve kehittää valvontamenetelmiä arvioidaan huolellisesti suhteessa kehittämisvelvollisuuden laajentamiseen HE 45/2025 vp esitetyllä tavalla. Verkonhaltijoille tulee varmistaa riittävät taloudelliset edellytykset kehittämisvelvollisuuden toteuttamiseen.

VARAUTUMINEN JA HUOLTOVARMUUDEN VARMISTAMINEN EDELLYTTÄÄ RIITTÄVIÄ RESURSSEJA

Sähköverkkomaksujen korottamiseen liittyen huomautamme, että vaikka esitetyn korotuksen vaikutus verkkopalvelumaksuihin on pieni, vaikuttaa verkkopalvelun kustannuksiin samanaikaisesti useita kustannuksia kasvattavia tekijöitä. Näistä merkittävimpiä ovat investointitarpeet verkkoihin erityisesti sähköistymisen mahdollistamiseksi ja verkkojen säävarmuuden edelleen kehittämiseksi.

Lähivuosien aikana tarve panostaa kriittisen sähköverkkoinfrastruktuurin huoltovarmuuteen ja varautumiseen on kasvanut. Materiaalinen varautuminen ja kyberturvallisuuden varmistaminen

edellyttävät jatkuvasti kasvavia panostuksia. Pidämme välttämättömänä, että verkonhaltijoille varmistetaan riittävät taloudelliset resurssit huoltovarmuuden ja varautumisen kehittämiseen.

RIITTÄVÄT VIRANOMAISRESURSSIT OVAT VÄLTTÄMÄTTÖMÄT KOKO VERKKOTOIMINNALLE

Korostamme, että viranomaisen ja myös lainsäätäjän resurssien riittävyys on keskeinen edellytys verkkotoiminnan tehokkuudelle sekä tarvittavan sähköverkkojen kehittämisen mahdollistamiselle.

Huomautamme, että kesällä 2024 voimaan tulleessa EU:n sähkömarkkina-asetuksessa ((EU) 2024/1747) säädetyt velvoitteet kansalliselle sääntelyviranomaiselle edistää ennakoivia verkkoinvestointeja ja kannustaa nopeuttamaan verkon kehittämistä eivät ole Suomessa johtaneet toimenpiteisiin lainsäätäjän eikä viranomaisen taholta. Resurssien riittämättömyys ei saa johtaa tilanteeseen, jossa keskeistä EU-sääntelyä ei voida toimeenpanna, eikä kansallista lainsäädäntöä ja valvontaa voida kehittää siten, että tarpeelliset verkkoinvestoinnit mahdollistetaan ja niihin kannustetaan sääntelyn edellyttämällä tavalla.

Korostamme lisäksi, että Energiaviraston on tärkeää kyetä neuvomaan ja ohjeistamaan toimijoita proaktiivisesti, jotteivat mahdolliset tulkintaepäselvyydet viivästytä tarvittavia toimenpiteitä verkkojen kehittämiseksi asiakkaiden tarpeisiin tai johda kustannuksia aiheuttaviin takautuviin muutostarpeisiin.

LOPUKSI

Kiitämme vielä lopuksi mahdollisuudesta tulla kuulluksi hallituksen esityksestä HE 107/2025 vp.

Ystävällisin terveisin,
Ina Lehto
Johtava asiantuntija, Verkot ja palvelut
ENERGIATEOLLISUUS RY